

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक :- अमृत-२०२४/प्र.क्र.५२०/नवि-३३

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ०३ ऑक्टोबर, २०२४

संदर्भ :

१. गृहनिर्माण व शहरी कामकाज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या अमृत २.० योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना.
२. नगर विकास विभागाचा शासन निर्णय क्र. अमृत-२०२२/प्र.क्र.१४१/नवि-३३, दिनांक १४ जुलै, २०२२.
३. अतिरिक्त सचिव, गृहनिर्माण व शहरी कामकाज मंत्रालय, भारत सरकार यांचे दिनांक २८ ऑगस्ट, २०२४ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना :-

केंद्र पुरस्कृत अमृत २.० अभियानाची दिनांक १४ जुलै, २०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यात अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

अमृत २.० अभियानंतर्गत “जल ही अमृत” या योजनेंतर्गत शहरांनी मलजलावर प्रक्रियाकरून पर्यावरणविषयक मानकांची पूर्तता करणाऱ्या पुनर्वापर योग्य उत्तम गुणवत्तेचे पाणी उपलब्ध करून देण्याचे उद्दिष्ट आहे. या योजनेद्वारे पुनर्वापर करावयाच्या संबंधित प्रयोजनासाठी योग्य ठरणारे (Fit for Purpose) पाणी प्रक्रिया करून शाश्वतपणे पुनर्वापरासाठी उपलब्ध करून देणे व त्यायोगे शहरातील पाणी उपलब्धता वाढविण्याचा शासनाचा मानस आहे.

शासन परिपत्रक :-

१. अमृत २.० अभियानातील सुधारणांतर्गत “जल ही अमृत” या उपक्रमांतर्गत शहरांमध्ये स्पर्धा निर्माण करणे, वापरलेल्या पाण्यावर प्रक्रिया करून पुनर्वापर करण्यायोग्य सर्वोत्तम गुणवत्तेचे पाणी उपलब्ध करून देण्याची शहरांमध्ये क्षमता विकसित करणे आणि सर्वोत्तम गुणवत्तेचे प्रक्रिया केलेले पाणी उपलब्ध करण्यासाठी शहरांना प्रोत्साहन देण्याचे उद्दिष्ट आहे.
२. राज्यातील ज्या शहरांमध्ये मलजल प्रक्रिया केंद्राद्वारे (STP) पाण्याचा पुनर्वापर करण्याची क्षमता स्थापित आहे अशा नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी अमृत २.० च्या पोर्टलवरील ऑनलाईन प्रणालीद्वारे या उपक्रमात तातडीने सहभाग व्हावे. जल ही अमृत उपक्रमासाठी पात्र शहरांना प्रथम येणाऱ्यास प्राधान्य (First come First Serve Basis) तत्वावर केंद्र शासनाने विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार अमृत २.० अभियानंतर्गत Reforms Incentive स्वरूपात केंद्र शासनाकडून अर्थसहाय्य दिले जाणार आहे.
३. या उपक्रमांतर्गत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील मलजलप्रक्रिया केंद्रांच्या कामगिरीच्या आधारे त्यांना स्टार रेटिंग केंद्र शासनामार्फत देण्यात येईल.

४. सदर उपक्रमांतर्गत जल स्रोत पुनर्प्राप्ती (Water Resource Recovery Cell-WRRC) कक्षाची राज्यस्तरावर स्थापना करण्यात येईल व वापरलेल्या पाण्याचे शाश्वत आणि चक्रीय व्यवस्थापन करण्यासाठी सदर कक्ष प्रोत्साहन देईल.
५. सदर उपक्रमांतर्गत पात्र शहरांना Reforms Incentive अंतर्गत प्राप्त झालेले अनुदानाचा संबंधित मलजल प्रक्रिया केंद्राची कार्यक्षमता सुधारण्यासाठी, तंत्रज्ञान उन्नतीसाठी, पुनर्वापरविषयक पायाभूत सुविधांवरील भांडवली खर्चासाठी, Real time data management system (OCEMS & SCADA etc.) स्थापन्यासाठी, संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या क्षमता बांधणीसाठी विनियोग करता येईल.
६. सदर उपक्रमांतर्गत केंद्र शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सुचनांचे पालन करणे सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना बंधनकारक असेल.
७. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४१००३१८५७४९२८२५ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत आंडगे)

उप सचिव, नगर विकास विभाग

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य.
२. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव (पाणी पुरवठा व स्वच्छता), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई.
५. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
६. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व).
७. जिल्हाधिकारी (सर्व).
८. सर्व मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
९. जिल्हा प्रशासन अधिकारी (सर्व).
१०. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद / नगरपंचायत (सर्व).
११. निवडनस्ती, नवि-३३.